

Yıl
9

VAKANÜVİST

Sayı
54

tarih dergisi

Erzurum Türk Telekom Nurettin Topçu Sosyal

Bilimler Lisesi

Eylül 2024

Yıl

9

Sayı

54

İmtiyaz Sahibi

Türk Telekom Nurettin
Topçu Sosyal Bilimler
Lisesi Okul Müdürü
Ayatullah ARAZ

Genel Yayın Öğretmeni

Taner ÖZDEMİR

Editör

Ömer KAVAKLI

İç Tasarım ve Mizanpaj

Rüveyda POLAT
Kübra Dilanur YAĞMUR
Yusuf GÜNER

Kapak Tasarım

Yusuf Ziya ÇOLFAOĞLU
Esmâ Nur FİDE

İÇİNDEKİLER

Okulumuzun Acı Kaybı.....	1
Erzurum Tabyaları: Türk Milletinin Kahramanlık Destanları.....	2
Aybüke Öğretmen.....	5
Erzurum Tabyaları.....	7
Rıfki Salim Burçak.....	8
Okulumuzdan Haberler-1.....	9
İzmir'in Kurtuluşu: 9 Eylül 1922.....	10
Tabya Diplomasisi ve Vali Bey.....	11
Türkiye'de işsizlik.....	12
Okulumuzdan Haberler-2.....	13
Tabyalar.....	14

E D İ T Ö R D E N

Vakanüvist 54. sayısında!

2024-2025 eğitim öğretim yılımızın ilk sayısı olacak olan sayımızda bu sene de dergimizin devam etmesinin gururu içerisindeyiz. Dileriz ki, bu yıl dergimiz, okulumuz, milletimiz ve bizim için hayırlı şekilde geçer.

Bu senenin ilk sayısı olan 54. sayımız için ana konular olarak Erzurum Tabyalarını ve Rıfki Salim Burçak olarak belirledik:

Rıfki Salim Burçak, Türk siyasetçi, gazeteci ve yazardır. 1915'te İstanbul'da doğmuş, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun olmuştur. Gazetecilik kariyerine Cumhuriyet ve Ulus gibi önemli gazetelerde başlamış, köşe yazılarıyla tanınmıştır. Siyasi kariyerine Demokrat Parti'de başlamış, 1961'de Cumhuriyet Senatosu üyesi olarak görev yapmıştır. Ayrıca Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu (TRT) yönetim kurulu başkanlığı görevinde bulunmuştur. Yazar olarak edebi ve siyasi konularda çeşitli kitaplar kaleme almıştır. Türk basını ve siyasetinde etkili isimlerden biri olmuştur. 1978'de vefat eden Burçak, özellikle Atatürkçü çizgisiyle tanınır.

Erzurum Tabyaları, Osmanlı döneminde Erzurum'u savunmak için inşa edilen stratejik savunma yapılarıdır. Şehrin çevresinde konumlanmış bu tabyalar, özellikle 19. yüzyılda Rus saldırılarına karşı koruma amacıyla yapılmıştır. Aziziye, Mecidiye ve Topdağı gibi önemli tabyalar, Erzurum'un doğusunu ve batısını koruyan güçlü kaleler olarak bilinir. 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı sırasında halkın da katıldığı Aziziye Tabyası savunması, milli direnişin sembolü haline gelmiştir. Günümüzde Erzurum Tabyaları, hem tarihi hem de turistik bir değer taşır.

Kıymetli okurlarımıza keyifli okumalar diliyoruz.

Ömer KAVAKLI

KAVAKLI®

YAPI MALZEMELERİ

**DERGİMİZE YAZI GÖNDEREN TÜM ARKADAŞLARIMIZ KENDİ
YAZILARINDAN SORUMLUDUR!!!**

OKULUMUZUN ACI KAYBI...

Okulumuzun kütüphane memuru Ersin Karslı'yı maalesef kaybettik. Kendisine rahmet, ailesine sabır diliyoruz. Mekanı cennet olsun.

ERZURUM TABYALARI: TÜRK MİLLETİNİN KAHRAMANLIK DESTANLARI

Erzurum... Türkiye'nin doğusunda, her taşında tarih yazılı olan, milletimizin asırlar boyunca koruduğu ve savunduğu bu kutlu topraklar... Bu şehir, sadece bir yerleşim yeri değil; Türk milletinin kahramanlık destanlarının yazıldığı bir sahnedir. Erzurum Tabyaları, işte bu kahramanlığın simgelerinden biridir. Türk milletinin düşmana karşı gösterdiği eşsiz direnişin ve vatan sevgisinin ete kemiğe büründüğü bu yapılar, tarihimizin birer abidesidir.

Ben de bir Türk vatandaşı olarak, Erzurum Tabyaları'nın bize miras bıraktığı bu kahramanlık destanını anlatmaktan gurur duyuyorum. Şüphesiz ki Türk milleti, her zaman vatanı için canını hiçe saymış, gerektiğinde kendi kanı ve canıyla toprağını savunmuştur. Erzurum Tabyaları, bu milletin ne denli büyük bir fedakarlık gösterebileceğinin en canlı örneklerinden biridir. Özellikle 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı, yani halk arasında bilinen adıyla 93 Harbi, Türk milletinin yüreğindeki bağımsızlık ateşinin ne kadar güçlü olduğunu tüm dünyaya bir kez daha göstermiştir.

Osmanlı'nın Doğu Kapısı: Erzurum'un Stratejik Önemi

Osmanlı İmparatorluğu, Erzurum'u doğusundaki en önemli kale olarak görüyordu. Çünkü bu kadim şehir, Kafkasya ve Anadolu'nun birleştiği noktada yer alıyor, hem Doğu'ya hem Batı'ya geçişin anahtarı konumunda bulunuyordu. İşte bu sebeple Osmanlı, Erzurum'u adeta bir kale gibi savunma altına almak için çevresine tabyalar inşa etti. Bu tabyalar, sadece taş ve harçtan ibaret yapılar değildi; aynı zamanda Türk milletinin ruhunun, vatanına olan bağlılığının simgesiydi.

Aziziye ve Mecidiye Tabyaları, Osmanlı'nın savunma hattının en güçlü noktaları olarak inşa edildi. Yüksek tepelerin zirvesine yerleştirilen bu tabyalar, düşmana karşı büyük bir avantaj sağlıyordu. Türk mühendisleri tarafından ince ince hesaplanarak inşa edilen bu tabyalar, adeta milletimizin bağımsızlık kalesi olmuştu. Her ne kadar Osmanlı İmparatorluğu zor günler yaşasa da milletimizin kalbindeki cesaret ve direniş ruhu hiç eksilmedi. İşte bu ruhun en güzel yansımasını Erzurum Tabyaları'nda görmek mümkündür.

93 Harbi: Türk Milletinin Vatan Sevgisiyle Yazdığı Destan

1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı, Türk milletinin tarih boyunca karşılaştığı en zorlu savaşımlardan biridir. Düşman kuvvetleri, büyük bir orduyla Osmanlı'nın topraklarına saldırırken, milletimizin gösterdiği direniş herkesi şaşkına çevirmiştir. 93 Harbi, Türk milletinin bağımsızlık uğruna her türlü zorluğa göğüs gerebileceğini kanıtlayan bir sınav olmuştur.

Savaş sırasında Erzurum, düşman ordularının hedeflerinden biri haline gelmişti. Ruslar, Erzurum'u ele geçirip Osmanlı'yı Doğu'dan tamamen kuşatmak niyetindeydi. Ancak karşılarında, vatanı için canını feda etmekten çekinmeyen Türk askerleri ve halkı vardı. Erzurum Tabyaları, işte bu savaşın en çetin cephelerinden biri oldu. Aziziye Tabyası'nda yazılan kahramanlık hikayesi ise, Türk milletinin gurur kaynağıdır.

Aziziye Tabyası: Türk Halkının Vatanı İçin Dirilişi

Aziziye Tabyası, Erzurum'un kuzeydoğusunda, şehri koruyan en önemli savunma hattıydı. 93 Harbi sırasında Ruslar, bu tabyayı ele geçirip Erzurum'u tamamen kontrol altına almak istiyordu. 9 Kasım 1877 tarihinde Rus kuvvetleri, sabaha karşı Aziziye Tabyası'na ani bir baskın düzenledi. Bu saldırıda, tabyada bulunan Osmanlı askerlerinin birçoğu şehit düştü. Tabyayı savunmak için geride kalan asker sayısı çok azdı ve durum oldukça kritikti.

Fakat Türk milletinin bağımsızlık ruhu işte burada bir kez daha devreye girdi. Erzurum halkı, o gece haberi alır almaz silahını kuşandı. Kadın, erkek, genç, yaşlı demeden herkes vatanı savunmak için Aziziye Tabyası'na koştu. Evet, belki ellerinde sadece kazma, kürek, sopa vardı; ama yüreklerinde vatan sevgisi, millet sevgisi, bayrak sevgisi vardı! O gece, Erzurum halkı sadece düşmana karşı değil, tarihe karşı da destan yazdı. Binlerce insanın katıldığı bu direnişle birlikte Aziziye Tabyası, Türk halkının eline geçti. Ruslar püskürtüldü ve şehir büyük bir felaketten kurtuldu. Bu olay, yalnızca askeri bir zafer değil, aynı zamanda Türk milletinin birlik ve beraberliğinin, vatan aşkının ne denli büyük olduğunun bir simgesiydi. O geceyi yaşayan Erzurumlular, vatan uğruna nasıl canlarını feda ettiklerini tüm dünyaya gösterdi.

Mecidiye Tabyası: Vatanın Stratejik Savunma Noktası

Aziziye Tabyası'yla birlikte 93 Harbi'nin en önemli cephelerinden biri de Mecidiye Tabyası'ydı. Bu tabya, Erzurum'un kuzeydoğusunda yer alıyor ve stratejik bir konuma sahipti. Osmanlı askerleri, buradaki güçlü savunma hattıyla düşman ordularını şehre sokmamaya çalışıyordu. Mecidiye Tabyası'nda görev yapan kahraman askerler, büyük bir cesaretle vatanlarını savundular. Ne kadar zorlu koşullar altında olsalar da bir an bile geri adım atmadılar. Çünkü onların arkasında, bütün bir Türk milleti vardı.

Bu tabyada verilen mücadele, vatan toprağının ne kadar kıymetli olduğunu bir kez daha gözler önüne serdi. Mecidiye Tabyası, düşman ordularını Erzurum'dan uzak tutarak savaşın seyrini değiştirdi. Bugün bu tabya, Türk milletinin fedakarlıkla dolu tarihinin bir parçası olarak ayakta duruyor ve ziyaretçilerine o dönemin ruhunu yaşıyor.

Bugünün ve Geleceğin Kahramanlık Mirası: Erzurum Tabyaları

Günümüzde Erzurum Tabyaları, milletimizin kahramanlık destanlarını yaşatan tarihi yapılar olarak büyük bir öneme sahiptir. Aziziye ve Mecidiye Tabyaları, Osmanlı'nın direnişini ve halkımızın vatan sevgisini temsil eder. Bugün bu tabyalar, ziyaretçilere tarihin kapılarını aralıyor, geçmişte yaşananları adeta yeniden canlandırıyor.

Özellikle Aziziye Tabyası, restore edilerek müze haline getirilmiş ve o dönemde yaşanan olaylar hakkında detaylı bilgi sunmaktadır. Tabyanın içerisinde yer alan şehitlik ise, vatan uğruna canını veren kahramanlarımızın aziz hatırasını yaşıyor. Erzurum'u ziyaret eden her Türk evladının mutlaka bu tabyaları görmesi ve kahraman atalarımızın izinden gitmesi gerekir.

Erzurum Tabyaları, sadece birer tarihi yapı değildir. Onlar, Türk milletinin tarihe vurduğu mühürdür. Bu tabyalar, atalarımızın vatan uğruna verdikleri mücadelenin, bağımsızlık aşkının en somut göstergesidir. Türk milleti, tarih boyunca ne zorluklarla karşılaşmış olursa olsun, her zaman dimdik ayakta durmayı başarmıştır. Erzurum Tabyaları, işte bu direniş ruhunun simgeleridir.

Türk Milletinin Bağımsızlık Ateşi Sönmez

Bugün Erzurum Tabyaları'nı ziyaret eden herkes, Türk milletinin tarih boyunca ne denli güçlü bir iradeye sahip olduğunu bir kez daha anlar. O taş duvarlara dokunduğunuzda, aziz atalarımızın bu topraklar için nasıl canlarını ortaya koyduğunu hissedersiniz. Türk milleti, hiçbir zaman esaret altına girmemiştir ve asla girmeyecektir. Çünkü bu milletin yüreğinde sönmeyen bir bağımsızlık ateşi yanmaktadır. Erzurum Tabyaları, işte bu ateşin hiç sönmediğinin kanıtıdır.

Bu topraklar bizimdir, Türk milletininindir ve sonsuza kadar da öyle kalacaktır!

Ümit URUN

AYBÜKE ÖĞRETMEN

Aybüke öğretmen olarak tanıdığımız tam adıyla Şenay Aybüke Yalçın; Çorum'un Osmancık ilçesinde 3 Eylül 1994 yılında dünyaya gelmiştir. Babasıyla yapılan röportajda ismine nasıl karar verildiğini şu şekilde anlatıyor: "Şenay ismi annemin ismi. Babaannesinin elinde büyüdüğü için ona minnet duygusuyla Şenay ismini verdik önce. Aybüke ismi de yanılmıyorsa 1993 yılında Rus destekli Ermeni çetelerinin Hocalı'ya yapmış oldukları saldırıda bu olayları dünya kamuoyuna anlatmak için yapılan çizgi filmi seyretmememizle ön plana çıktı. Filmde küçük bir Azerbaycanlı kız çocuğumuz yaylada oynarken uçaktan bebek görüntüsü verilmiş oyuncak atılıyor. Ama içi bomba yüklenmiş vaziyette. Çocuk o yere düştüğünde, heves ederek büyük bir sevinçle alıyor. Oyuncakla oynarken bir anda patlıyor, yavrumuz orada şehit oluyor. Bu çocuğun adı da Aybüke'ydi... O filmde özellikle annesi Zehra Hanım çok etkilendi. Yeni evlenmiştik ve bir kız çocuğumuz olursa adını Aybüke koyalım diye bir konuşmamız oldu. Biz de onun neticesinde Aybüke adını koyduk." Müziğe olan ilgisi küçük yaşta başlamış ve bir sürü eğitimlere katılmıştır. Körfez Anadolu Lisesi'nde eğitim görmüş ve oradaki müzik öğretmeni Aybüke'nin müzik öğretmeni olması gerektiğini ve Halk Eğitim Merkezi Müzik Eğitim Kursunun öğretmeninden de aynı görüşler neticesinde Aybüke'nin müzik öğretmeni olmasına tam destek verdiler. Okuduğu lise düz lise olmasına rağmen müzik öğretmenin sayesinde ses, nota ve şan dersi aldı. Daha sonrasında özel yetenek sınavına katılarak Necmettin Erbakan Üniversitesi Müzik Bölümüne yerleşti. Oradan çok başarılı bir öğrenci olarak mezun oldu ve KPSS ile müzik öğretmeni olarak atandı. 2016 yılında Batman ili Kozluk İlçesi Çok Programlı Anadolu Lisesine tayin oldu. Atandığı için çok mutlu oldu ve hemen ailesine bu güzel haberi paylaştıktan sonra sosyal medyada " Öğretmen oldum ben. " diyerek herkese duyurmuştu. Yine babasıyla yapılan röportajda kızıyla arasında geçen bir diyalogu anlatmıştır ve o da şu şekildedir: "Öğretmenliğe başlama anında ilk dersi bana verdi" "Kızımızın öğretmen olduğu haberini duyunca 'Babacığım ben Batman'a gideceğim.' dedi. Bölgemizde biliyorsunuz terörle olan bir mücadele var. Ondan dolayı sıkıntılı yörelerimiz vardı. Ben de kendisinin o bölgeye gitmemesini söylediğimde 'Babacığım vatan, millet ve bayrak sevgisini biz sizlerden öğrendik kendinizle tezat duruma düşmeyiniz. Bayrağın dalgalandığı her yer benim vatanımdır. Ben oraya gidip görevime başlayacağım.' diyerek bize de öğretmenliğe başlama anında ufak bir ders verir mahiyette cevabı oldu."

Aybüke Yalçın

11 Eki 2016 · 🌐

Öğretmen oldum ben 😊😊

İşte bu sözlerle vatanını, bayrağını canından çok sevdiğini görmekteyiz. Çok güzel bir dönem geçirdi öğrencileriyle, konser verdiler birlikte ve işte son gün öğrencilerinin karnelerini dağıttı ve ayrıldılar. 9 Haziran 2017 tarihinde öğrencilere karnelerini dağıttıktan sonra arkadaşlarıyla arabaya binip beş kişi yola çıktılar. PKK'lı saldırgan, önündeki yoldan Belediye Başkanı Veysi Işık'a ait araç geçerken uzun namlulu silahla araca ateş açtı. Saldırgan ateşi kesmeyip aracın arkasından ateş etmeye devam etti. Yalçın, bu saldırı sırasında olay yerine yakındı ve kurşunlardan bazıları ona isabet etti. Olaydan hemen sonra ağır yaralı olarak kaldırıldığı Kozluk Devlet Hastanesinde şehit oldu. Cenazesi Osmancık'a getirilip defnedildi. Babası röportajın sonunda şunları söylemiştir: "2017 yılında yaşanan bu acı olay sonucunda diğer evladım Aybars Karabük Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümünü kazandı. Bizde bu vesileyle Karabük'e taşındık. Başarılı bir şekilde üniversite eğitimine Karabük Üniversitesinde devam ediyor. Ülkemizin geleceğini emanet edeceğimiz çocuklarımızın iyi birer öğretmen olmalarını, ülkelerine faydalı olmalarını ülkemizin gelişmesi kalkınması için "Hayatta en hakiki mürşit ilimdir" diyen Atatürk'ün çizgisinden ayrılmayarak devam etmelerini milletimiz adına temenni ediyorum. İnşallah bütün öğretmenlerimiz Aybuke öğretmen olur, Dilay öğretmen olur, Necmettin öğretmen olur. Hepsini rahmetle anıyoruz. Kalanlara görevlerinde başarılar diliyoruz." . Tam 22 yaşında gencecik hayatında eğer şehit edilmeseydi bu Eylül ayında 30 yaşına girmiş olacaktı. Şehit Aybuke Öğretmene Allah'tan rahmet diliyoruz. Unutmadık, unutmayacağız...

Rüveyda POLAT

ERZURUM TABYALARI

Erzurum tabyaları Osmanlı-Rus savaşının olduğu dönemde memleketimizi düşmandan korumak için yapılmış, vaktinde silahlarla güçlendirilmiş askeri yapılardır. Tabya Arapça kökenli bir kelime olup stratejik öneme sahip bir yeri korumak maksadıyla askerin geçici olarak barınması ve savaşması için yapılmış yer veya bina anlamına gelmektedir. Tabyalar genellikle görüş alanının geniş olması ve düşmanın ulaşımının engellenmesi açısından yüksek tepelere veya dağlara inşa edilir. Tabyalar şehirlerin ileri karakolu vazifesindedir. Erzurum tabyaları zamanında yaşanan savaşlara ve imkanlara göre şekillenmiştir. Memleketimizi korumak için günümüze kadar toplamda 21 tabya inşa edilmiştir. Bunların 7 tanesi 1877-1878 Osmanlı Rus Savaşı'ndan önce yapılmış, geriye kalan 14 tanesi ise daha sonra inşa edilmiştir.

Aziziye Tabyaları üç tanedir, güneyden kuzeye doğru 1. 2. 3. diye numaralandırılırlar. Tabyalar C şeklinde bir mimari plan üzerine inşa edilmiştir. Aziziye Tabyaları'nın asıl yapılış amacı Erzurum-Kars yolunun geçtiği Hamam Deresi'nin güvenliği ve kontrolünü sağlayabilmektir. Aziziye Tabyaları'nda Nene Hatun gibi milli mücadele kahramanlarımızın mezarı bulunmaktadır. Günümüzde yarışmalara ve milli yürüyüşlere ev sahipliği yapmaktadır.

Mecidiye Tabyası Erzurum'un doğusunda kalan Top dağının 2042 metre hizasında kuzey yamacında yer almaktadır.

Ağzıaçık Tabyası Erzurum-Kars karayolunun güneyinde yer alır ve 2390 metre yükseklikte olup Fatih Tabyası olarak da bilinir. Sivişli Tabyası Erzurum-Kars karayolunun 5. kilometresinde bulunur. Karargah, koğu, topçu odaları ve pusu odalarından oluşan ve Yay şeklinde inşa edilen tabya binası orta kısma yerleştirilen dehlizle iki kısma ayrılmıştır.

Ahali Tabyası 3000 Erzurumlu'nun gönüllü olarak çalışıp yaptığı için tabyaya Ahali Tabyası adı verilmiştir. Erzurum'un Kars yolu çıkışında şehrin Asri mezarlığı yanında yer alan askeri birliğin içinde bulunmaktadır.

Dolangez Tabyası Pasinler ovasının başladığı kısımdaki Büyüktuy ve Küçüktuy köylerinin batısındaki tepe üzerinde yer almaktadır.

Çobandede Tabyası Erzurum ve Pasinler ovalarını birbirinden ayırmaktadır. Birinci Dünya Savaşı sırasında kullanılan tabyada, karargah binası, koğu ve topçu odaları bulunmaktadır.

Gez Tabyası Ahmediye Tabyası olarak da bilinir. Gez yaylasında bulunan bir tepe üzerinde yer almaktadır.

Küçük Höyük Tabyası Eski Erzurum - Kars karayolu Pasinler ovasının inişteki noktasının güneyinde yer almaktadır. Büyük Höyük Tabyası Küçük Höyük Tabyasının kuzeyindeki yolun 300 m ilerisinde bulunan yüksek bir tepe üzerinde yer almaktadır.

RIFKI SALİM BURÇAK

Tarih ve Siyasetle uğraşan Rifki Salim Burçak, aynı zamanda bir devlet adamıdır. 1913 yılında Erzurum'da doğmuştur. Öğrenimini Erzurum Lisesi ve Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler fakültesinde tamamlamıştır (1937). Aralık 1938'de Siyasal Bilgiler Okulu Siyasi Tarih asistanı olmuştur. Bu süreçte çalışmalarına devam ederek 1947'te profesörlüğe yükselmiştir. Daha sonra siyasi hayata atılarak Demokrat Parti'den Erzurum milletvekili seçilmiştir. İlk önce 1951'de Gümrük ve Tekel bakanı, 1953'te ise Milli Eğitim Bakanı olmuştur. 27 Mayıs 1960'dan sonra Yüksekada Yüksek Adalet Divanı tarafından yargılanarak mahkum edilmiştir. Fakat daha sonrasında 1963 affından yararlanmıştı. Bu kadar olaylara rağmen Gazi Terbiye Enstitüsünde Devrim tarihi Öğretim üyeliğine atanmıştır. Ayrıca İktisadi ve ticari ilimler akademisinde ve Başkent Özel gazetecilik okulunda siyasi tarih dersleri de vermiştir. 1974'te emekliye ayrılmıştır. Erzurum'a önemli hizmetler veren Burçak, Atatürk Üniversitesi'nin kuruluşunda da büyük emekleri olmuştur. Hatta aynı zamanda Erzurum'a verdiği hizmetlerden dolayı Erzurum'da Rifki Salim Burçak kız Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'ne ismi verilmiştir. 1998 yılında hayata gözlerini yummuştur.

Şüheda KARACALI

OKULUMUZDAN HABERLER-1

2024-2025 Eğitim-Öğretim yılı açılış programımızı icra ettik. Programımız öğrencimiz Hafız Enes BÜTÜN'ün Kuran tilaveti, okulumuz mezunlarından 2024 YKS eşit ağırlık Türkiye 413.sü Muhammed Emin KAPLAN'ın Başarıya Giden Yolda Atılması Gereken Adımlar konuşması, akabinde okul müdürümüz Sayın Ayatullah ARAZ'ın Nurettin Topçu'nun Maarif Mektebindeki Öğrencilerimizden Beklenen ve Özlenen Gençliğin Vasıfları temalı konuşması ile devam etti. Programımız Tunceli'de şehit düşen askerlerimiz için bir dakikalık saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın okunmasının ardından son buldu. Yeni eğitim öğretim yılımızın okulumuza, şehrimize ve ülkemize hayırlı olmasını temenni ederiz.

Vakanüvist ekibi olarak bu yılın hepimize hayırlı olmasını diliyoruz.

İZMİR'İN KURTULUŞU: 9 EYLÜL 1922

Türk tarihinin altın sayfalarından biri olan 9 Eylül 1922, sadece bir şehrin düşmandan kurtuluşu değil, bir milletin diriliş destanıdır. Kurtuluş Savaşı'nın başladığı günlerde işgale uğrayan İzmir, 9 Eylül günü tekrar vatana katılmıştır. O gün, Ege'nin mavi sularına bakan kadim şehir İzmir, dört yıl süren işgalin karanlığını geride bırakıp güneşli bir sabaha uyanmıştır. Türk ulusu, Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde, bağımsızlığını ve özgürlüğünü tüm dünyaya ilan ederek bu destansı günü tarihe kazımıştır.

İzmir, bir simgeydi. Stratejik önemi, zengin tarihi ve kozmopolit yapısıyla adeta Anadolu'nun batıya açılan kapısıydı. 15 Mayıs 1919'da Yunan ordusu tarafından işgal edilen İzmir, Türk milletin bağımsızlık ateşini körükleyen bir kıvılcım olmuştu. Hasan Tahsin'in işgal kuvvetlerine karşı sığıdığı ilk kurşun, Kurtuluş Savaşı'nın da ilk müjdecisi sayılırdı. Ancak o an, sadece direnişin başlangıcıydı; asıl zafer, 9 Eylül'de, Türk ordusunun İzmir'e girişiyle kazanılacaktı.

Büyük Taarruz'un başlamasıyla birlikte Türk ordusu, işgalci kuvvetlere karşı büyük bir hızla ilerledi. Zafer, 30 Ağustos'ta Dumlupınar'da kesinleşmişti, ancak İzmir'in alınması, Kurtuluş Savaşı'nın son noktasıydı. Mustafa Kemal'in "Ordular, ilk hedefiniz Akdeniz'dir, ileri!" emriyle taçlanan bu ilerleyiş, İzmir'in kurtuluşunu müjdeliyordu.

Ve o sabah, 9 Eylül 1922... Türk süvarileri İzmir'e ulaştı. Halk, gözyaşları ve sevinç çığlıklarıyla askerlerini karşıladı. Şehrin sokakları, zaferin ve özgürlüğün coşkusuyla yankılanıyordu. Yunan işgal kuvvetlerinin kaçarken yakıp yıktığı İzmir, yeniden doğmanın, küllerinden yükselmenin bir sembolü haline gelmişti. Mustafa Kemal ve silah arkadaşlarının önderliğinde millet, topyekûn bir direnişin, fedakârlığın ve bağımsızlık aşkının meyvesini topluyordu.

Türk milletin bağımsızlık mücadelesindeki kararlılığı, inancı ve fedakârlığı, bu zaferin ardındaki gerçek güçtü. Mustafa Kemal Atatürk'ün de dediği gibi, "Bağımsızlık ve özgürlük, Türk milletin karakteridir." 9 Eylül, işte bu karakterin en parlak şekilde sergilendiği gündü.

Bugün, İzmir'in kurtuluşu, yalnızca bir askeri başarı olarak değil, aynı zamanda milletin birlik ve beraberlik içinde neler başarabileceğinin de bir simgesi olarak kutlanır.

TABYA DİPLOMASİSİ VE VALİ BEY

Tabya; stratejik önem arz eden bir bölgenin, yerin, yolun veya şehrin güvenliğini ve savunmasını sağlamak üzere genellikle bölgenin hâkim bir tepesine veya dağ yamacına yapılmış askeri tesislerdir. Tabya, Arapça bir kelimedir. Toprak yığını anlamına gelen tabyaların dünya tarihinde on birinci yüzyılda ortaya çıktığı bilinmektedir. Kalelerin etrafında yerleşmelerin artmasıyla birlikte şehir içinde kalması düşmana karşı ön savunma yapma ve onu karşılama görevi tabyalara verilmiştir. Osmanlı Devleti tarih boyunca elinde bulundurduğu stratejik öneme sahip şehirlerde özellikle XIX. Yüzyılla birlikte tabya inşa etmeye başlamış ve ön savunma hatlarını sıkı tutmaya çalışmıştır. Devletin doğu ve batı sınırlarında ve başkentte tabyaların çoğunlukla inşa edildiği tarihi kayıtlarda mevcuttur. Serhat şehri Kars'ta, Doğunun Paris'i (Savunma hatlarının benzerliği nedeniyle) olarak nitelendirilen Erzurum'da ve başkent İstanbul'da birden fazla tabya inşa edilmiştir. Bu bağlamda Erzurum'a tabyalar şehri denilse yerindedir. Büyük Palandöken, Küçük Palandöken, Büyük Kiremitlik, Küçük Kiremitlik, Uzun Ahmet, Şahap Paşa, Aziziye ve Mecidiye Tabyaları herhalde bu unvanın verilmesi için yeterlidir. Erzurum Tabyaları denilince ilk akla gelen ise Aziziye ve Mecidiye Tabyalarıdır. Zira 93 Harbinin mihenk noktaları bu tabyalarımızdır. Yıllarca sıcak denizlere inme hayaliyle yanıp tutuşan Rusya'nın bu hedefine ulaşması için aşması gereken en önemli engel hep Erzurum'dur. 1828-1829 Osmanlı-Rus Savaşı, 1853-1856 Kırım Savaşında şehri işgal eden akabinde ise geri dönmek zorunda kalan Çarlık Rusya'sı bu sefer şansını 93 harbinde denemek ister. Batıda Plevne'de Gazi Osman Paşa'yı aşamayan Çarlık Rusya, Doğu da ise Gazi Ahmet Muhtar Paşa ve Nene Hatun önderliğindeki Erzurum halkına aşamamıştır. O gün şehir ayağı kalkmış ve Aziziye Tabyası başta olmak üzere tüm Erzurum coğrafyasında adeta bir destan yazılmıştır. Ruslar yine hevesleri kursaklarında kalarak geri dönmek zorunda kalmıştır. İşte o günlerin bizlere yadigârı kalan tabyalarımızdır. 1955 yılında Nene Hatunumuzda vefat edip bir süre sonrada Aziziye Tabyasına defnedilince tabyalar daha farklı bir anlam kazanmıştır. Uzun yıllar askeri kurumların uhdesinde kalan Aziziye ve Mecidiye Tabyaları bu gün milli park alanı ilan edilmiştir. Peki, biz neden tabyalarla ilgili bir yazıyı köşemize taşıdık. Okuyucularımızın da bildiği üzere son dönemde tabyalarımızla ilgili güzel haberler okumaktayız. . Tabyalarla ilgili olumlu haberleri okudukça bizlerin mutluluğuna mutluluk katılmaktadır.

Erzurum Valiliği ve sayın valimiz Mustafa Çiftçinin öncülüğünde adeta bir tabyalar seferberliği başlatıldığını görmekteyiz. Her bir tabyaya ayrı bir önem veren valimiz bizzat tabyalardaki çalışmalarını takip etmekte, tabyalardaki eksiklikleri yerinde gidermektedir. Valimiz Mustafa Çiftçi tabyalar arasında mekik dokumakta, akademik camiadan da aldığı desteklerle sorunları yerinde çözmeye çalışmaktadır. Tabyaların temizliğine, tabyalara çıkan yollarının düzenlenmesine, tabyaların tanıtımlardan, kurum ve kuruluşlarla olan ilişkilere kadar tüm aşamalarda bizzat vali bey devreye girmekte bu vesileyle tabyalar gündemden hiç düşmemektedir. Tüm bunların yanında 23 tabyamızın 23 kuruma zimmetleneceği ve tabyaların halkla bütünleştirileceği aynı zamanda her yıl tabyalarla ilgili çalışmalarda ön planda olanlara ödülleri verileceği resmiyet kazanmıştır. "Erzurum-Tarihin İzinde Ecdada Vefa Ödülleri" adı verilen projeye de Erzurum Tabyaları inşallah hak ettiği değeri bulacaktır. Erzurum valisi Mustafa Çiftçiye şahsım ve şehrim adıma ne kadar teşekkür etsek azdır.

Peki, tabyalarla ilgili atılan adımlar nelerdir ve 23 kurum, kuruluş ve sivil toplum örgütlerinden neler istenmektedir? Erzurum valiliğimizin resmi kanallardan yapmış olduğu paylaşımına baktığımızda adımların şunlar olduğu görülmektedir.

- 1) Şehirde yer alan tabyaların tanıtılması,
- 2) Yıl içerisinde tabyalarda sosyal ve kültürel faaliyetlerin yapılması,
- 3) Tabyaların temizliği ve çevre düzenlemelerinin yapılması

Erzurum-Tarihin İzinde Ecdada Vefa projesi bu haliyle çok ses getirmiş ve getirmeye de devam edecektir. Bizlerde 02 Eylül 2024'ten sonra hangi kurum, kuruluşlar ile sivil toplum örgütlerinin tabyaların gelecek nesillere bırakılmasında görev alacağını göreceğiz. Görev dağılımı yapıldıktan sonra nelerin yapılacağına ise yıl içerisinde şahit olacağız. 23 tabyamızın hak ettiği değeri almaya başladığı şu günlerden bizler biraz gerilere dönsük ve tabyalara dair yıllar öncesinde neler yapılmış ve hangi adımlar atılmış diye baksak olur mu? Bir sonraki yazımızda 1930'lu yıllardan 2024'e kadar tabyalarla ilgili yapılan çalışmalara bakacak, tabyalara ilk halk yürüyüşü ve tabyalarda ilk dersin ne zaman yapıldığını öğreneceğiz.

TÜRKİYE'DE İŞSİZLİK

Türkiye'deki işsizlik, ülkenin ekonomik yapısına ve iş gücü piyasasına dair önemli bir sorundur. Özellikle gençler ve kadınlar arasında işsizlik oranları daha yüksek seyretmektedir. Ekonomik dalgalanmalar, sektörel değişimler ve küresel krizler gibi faktörler işsizlik oranlarını etkileyebilir. Ayrıca, teknolojik gelişmeler ve otomasyonun iş gücü üzerindeki etkileri nitelikli iş gücüne olan talebi arttırırken düşük nitelikli işlerde istihdam olanaklarını kısıtlayabilir. Hükümetin işsizlikle mücadele politikaları, eğitim reformları ve istihdam teşvikleri bu sorunun çözümünde kritik rol oynamaktadır. Ancak sürdürülebilir bir ekonomik büyüme ve iş gücü piyasası reformları gereklidir. Türkiye'deki işsizlik oranları, son yıllarda çeşitli ekonomik ve sosyal faktörlerden etkilenmiştir. 2024 itibarıyla genel işsizlik oranı yaklaşık %20'yi aşmaktadır. Kadınlar arasında işsizlik oranlarında erkeklere kıyasla genellikle daha yüksektir. Ekonomik dalgalanmalar, yüksek enflasyon ve sektörel değişimler işsizlik oranlarını etkileyen başlıca faktörlerdir. İş gücü piyasasında yaşanan bu dengesizlikler hem ekonomik büyüme hem de sosyal istikrar açısından önemli bir zorluk teşkil etmektedir.

OKULUMUZDAN HABERLER-2

Gelenek yine değişmedi. Okulumuz yerleştirme sonuçlarına göre %68 başarı oranına sahip. Öğrencilerimizi tebrik eder, emeği geçen herkese teşekkür ederiz.

NURETTİN TOPÇU'NUN MAARİF MEKTEBİ
KAZANDIRMAYA DEVAM EDİYOR...

Hukuk

38

1

Sosyal Bilimler

İřletme

1

4

Edebiyat Fakültesi

İktisadi
ve
İdari Bilimler

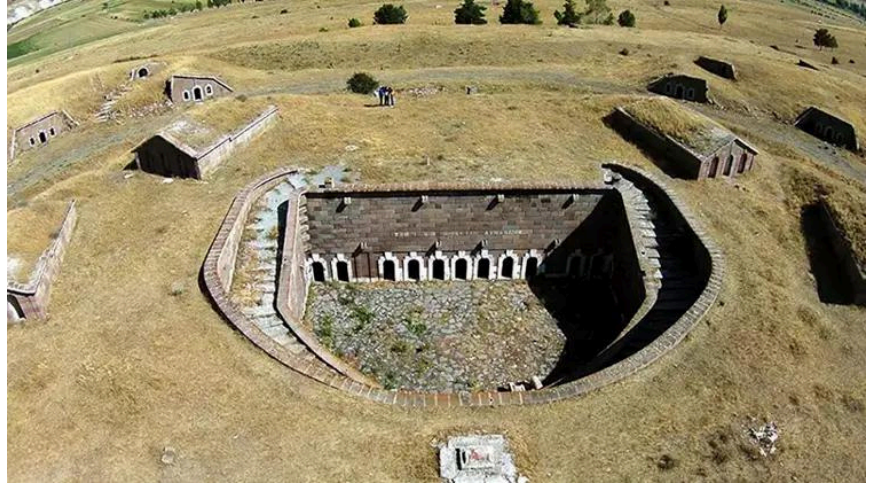
9

4

Sađlık Bilimleri

TABYALAR

Tabyalar, askeri amaçlar için inşa edilen savunma yapılarıdır ve Erzurum'un bu konuda önemli bir geçmişi vardır. Erzurum tabyaları, özellikle 19. Yüzyılın sonlarına doğru Osmanlı İmparatorluğu döneminde, Ruslarla olan sınır çatışmaları ve olası askeri tehditlere karşı inşa edilmiştir. Erzurum'un stratejik konumu, bu bölgenin askeri açıdan önemini artırmış ve bu sebeple birçok tabya yapılmıştır. Erzurum tabyaları, genellikle şehir etrafında yer alan yüksek tepelere veya stratejik noktalara inşa edilmiştir. Bu tabyalar, düşman saldırılarına karşı şehir ve çevresini korumak amacıyla topçu ve diğer askeri birlikler tarafından kullanılmıştır. Bugün Erzurum'daki tabyalar, hem askeri tarih hem de mimari açısından önemli birer miras olarak kabul edilmektedir. Bu yapılar, hem yerli hem de yabancı ziyaretçiler tarafından ilgiyle ziyaret edilmekte ve bölgenin tarihini yansıtmaktadır. Erzurum tabyaları, ayrıca şehirdeki bazı turistik geziler ve yürüyüş rotaları için popüler duraklar haline gelmiştir.

Kübra Dilanur YAĞMUR

S. Siniyga

KAVAKLI®

YAPI MALZEMELERİ

Yıl
9

VAKANÜVİST

Sayı
54

tarih dergisi

Erzurum Tabyaları

